

PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU

Cofnodion Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Tŷ Russell, Y Rhyl ar ddydd Iau, Ionawr 19^{eg}, 2012 a 9.30 y.b.

PRESENNOL

Y Cynghorwyr D.I. Smith (Cadeirydd), I.W. Armstrong, B. Blakeley, J. Cahill, J.M. Davies, D. Hannam, R.T. Hughes, P.W. Owen a C.H. Williams

Fe fynychodd y Cynghorwyr M.L. Davies, R.L. Feeley a D. Owens fel sylwedyddion ac roedd y Cynghorydd I. Gunning yno fel cynrychiolydd y Cyngor ar Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru.

HEFYD yn BRESENNOL

Cyfarwyddwr Corfforaethol: Dysgu a Chymunedau (HW), Prif Gwnstabl: Heddlu Gogledd Cymru (MP), Prif Arolygydd Sir Ddinbych: Heddlu Gogledd Cymru (IJ), Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau: Heddlu Gogledd Cymru (MP), Pennaeth Rheoli Cyfleusterau: Heddlu Gogledd Cymru (SR), Prif Weithredwr: Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru. (TM), Aelod o'r Awdurdod Heddlu (DW), Rheolwr Prosiect: Busnes, Cynllunio a Pherfformiad (SLP), Rheolwr Adfywiad a Datblygiad Morol (MB), Rheolwr Rhaglen Y Rhyl yn Symud Ymlaen (TB), Rheolwr Strategaeth Tai (SK), Swyddog Strategaeth Tai (SL), Pennaeth Gweithrediadau: Priffyrdd a Seilwaith (MH), Rheolwr Adran: Rheoli Rhwydwaith (TT), Cydlynnydd Craffu (RE) a'r Swyddog Gwasanaethau Democrataidd (RAH).

PWYNTIAU a HYSBYSWYD

Fe groesawyd pawb i'r cyfarfod gan y Cadeirydd ac estynnodd groeso arbennig i gynrychiolwyr Heddlu Gogledd Cymru ac Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru a oedd wedi mynychu.

Fe hysbyswyd y Pwyllgor y byddai'r drefn busnes yn cael ei newid fymryn ac fe gynigiodd y Cadeirydd fod y Pwyllgor yn ystyried Adolygiad Ystâd Heddlu Gogledd Cymru cyn derbyn cofnodion y cyfarfod diwetha'. Fe wnaed cais hefyd i'r eitem ar y Strategaeth Tai Lleol gael ei ystyried cyn yr eitem ar Ladd Gwair Ymyl Priffyrdd er mwyn galluogi swyddogion Priffyrdd i deithio yma o gyfarfod arall. Fe dderbyniwyd hyn gan aelodau'r Pwyllgor.

Fe longyfarchodd y Cadeirydd dref Y Rhyl ar gael eu henwi yn derfynydd yng nghystadleuaeth Cymru yn ei Blodau.

1. YMDDIHEURIADAU

Y Cynghorwyr E.R. Jones ac S. Thomas.

2. DATGANIADAU O FUDDIANT

Datganodd y Cynghorydd I.W. Armstrong fuddiant personol a rhagfarnol yn eitem busnes 6 fel Cadeirydd fforwm Harbwr y Foryd ac aelod o Glwb Hwyllo'r Rhyl.

3. MATERION BRYN FEL Y CYTUNIR GAN Y CADEIRYDD

Ni chodwyd unrhyw eitemau a oedd, ym marn y Cadeirydd, i'w hystyried yn y cyfarfod fel mater o frys yn unol ag Adran 100B(4) o Ddeddf Llywodraeth Leol, 1972.

4. ADOLYGIAD YSTÂD HEDDLU GOGLEDD CYMRU

Fe gychwynnodd Mr. Mike Parkin, Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau: Heddlu Gogledd Cymru (CCA:HGC), trwy roi trosolwg o'r pwysau ariannol yn wynebu Heddlu Gogledd Cymru yn dilyn toriadau cyllidol wnaed i wasanaethau cyhoeddus a'r ystyriaethau sy wedi ysgogi'r adolygiad o Ystâd yr Heddlu.

Fe hysbyswyd y Pwyllgor fod y Gwasanaeth Heddlu'n wynebu toriadau o 20% mewn cyllido ac yn gorfod gwneud arbedion gwerth £16m o'u cyllideb. Er mwyn dod o hyd i'r arbedion hyn, mae Heddlu Gogledd Cymru wedi clustnodi dileu swyddi 150 o Swyddogion yr Heddlu a lleihad yn y gyllideb ddi-dâl (non-pay) o oddeutu £5m. Fe adolygwyd nifer y diswyddiadau i oddeutu 130 o swyddogion yr heddlu ac oddeutu 112 o staff sifil. Fodd bynnag, golygodd hyn y byddai'r arbedion cyllid di-dâl yn cynyddu'n sylweddol gan fod costau tâl yn cyfrif am fwyafrif gwariant cyllideb yr Heddlu. Fe amcangyfrifir y gellid cael hyd i'r rhwng £1.2 - £1.4m o'r arbedion cyllideb ddi-dâl trwy adolygiad Ystâd yr Heddlu, a all gyfrif am 9% o'r holl arbedion.

Fe hysbysodd CCA:HGC y Pwyllgor fod cadw adeiladau a oedd yn heneiddio ac yn ddrud yn llai pwysig na chadw staff ac y byddai cynnal cyfleusterau segur yn golygu chwilio am arbedion rywle arall, a allai arwain at ddiswyddiadau pellach.

Rhoddodd Mr. Stephen Roberts, Pennaeth Rheoli Cyfleusterau: Heddlu Gogledd Cymru (PRhC:HGC) gyflwyniad i'r Pwyllgor o'r prif argymhellion a ddeilliodd o adroddiad Adolygiad yr Ystâd a gwblhawyd gan DTZ ym mis Hydref 2011. Roedd yr adroddiad yn cynnig:

- cyfuno gwasanaethau ym Mhencadlys yr Heddlu ym Mae Colwyn ac ym Mhencadlys y Gwasanaeth Heddlu Lleol yn Llanellwyr;
- cau swyddfeydd Adran Gweinyddu Cyfiawnder ym Mhrestatyn; ac
- rhoi ystyriaeth i adael Canolfan Hyfforddi'r Llu a'r Ganolfan Cyd-gyfathrebu yn Llanellwyr pan ddaw prydles i'r adeiladau hyn i ben yn 2015.

Roedd yr adroddiad yn argymhell y dylai'r Llu weithredu o 9 Canolfan Ymateb ac y dylid adolygu darpariaeth y 40 Gorsaf Heddlu. O'r 40 gorsaf, mae'r adroddiad yn cynnig y dylid cadw 9 ohonyn nhw, 12 i'w hadleoli, 4 i'w cau a'r 15 sy'n weddill i'w hadolygu. Fe ddefnyddiwyd adleoliad arfaethedig gorsaf heddlu Treffynnon fel esiampl o'r arbedion y gellid eu gwneud trwy symud i gyfleusterau a rennir.

Fe eglurodd PRhC:HGC y weithdrefn ymgynghorol ar gyfer Adolygiad yr Ystâd , gan hysbysu'r Pwyllgor fod ymgynghoriad cyhoeddus ar y cynigion yn digwydd rhwng Rhagfyr 9^{fed}., 2011 ac Ionawr 31^{ain}., 2012 a bod dadansoddiad datganiad drafft o Adolygiad yr Ystâd ar gael i'w weld gan y cyhoedd ar wefan Awdurdod yr Heddlu. Fe hysbyswyd y Pwyllgor y cyflwynir Strategaeth derfynol yr Ystâd ar gyfer ei chymeradwyo mewn cyfarfod o'r Awdurdod Heddlu ar Chwefror 17^{eg}., 2012. Pe caiff y cynllun terfynol ei gymeradwyo yn y cyfarfod hwn, fe weithredir yr argymhellion dros 5 mlynedd, gydag arbediad rhagamcanol o £16.5m yn y cyfnod hwn.

Sicrhaodd Mr. Douglas Wynne YH, aelod o Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru (AHGC) y Pwyllgor, fod Awdurdod yr Heddlu yn cefnogi'r Strategaeth a bod yr Awdurdod yn ymwneud â'r ymgynghoriad presennol i sicrhau na fydd Adolygiad yr Ystâd yn llesteirio perfformiad Heddlu Gogledd Cymru.

Fe ychwanegodd Mr. Mark Polin, Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru (PG:HGC), fod y pwyslais, yn dilyn adolygiad o gyllideb a chyllid Heddlu Gogledd Cymru, ar gadw lefelau staffio a chynnal presenoldeb yr Heddlu. Yn bellach, dywedodd fod yr Heddlu yn recriwtio Swyddogion yr Heddlu ond na fyddai niferoedd cyffredinol y Swyddogion yn cynyddu.

Fe wahoddodd cynrychiolwyr Heddlu Gogledd Cymru ac AHGC gwestiynau gan Aelodau'r Pwyllgor ynglŷn ag Adolygiad yr Ystâd a'i effaith ar Gyngor Sir Ddinbych a thrigolion Sir Ddinbych.

Fe holodd y Cynghorydd D. Hannam faint o ymdrech a wnaed i sicrhau y parheir i gynnal presenoldeb yr Heddlu, gan ychwanegu y dylai'r Heddlu ganolbwyntio ar warantu diogelwch yn y gymuned trwy ddarparu presenoldeb gweledol. Fe fynegodd y Cynghorydd Hannam ei phryder am y cynnydd mewn achosion o drais yn erbyn yr unigolyn, troseddau rhywiol a lladrad rhwng 2001 a 2009.

Fe gyfaddefodd PG:HGC fod cyfraddau troseddu yn gyffredinol wedi cynyddu o 4% a bod lladradau wedi codi 25% a bod Heddlu Gogledd Cymru yn rhannu cyfrifoldeb am hyn, ochr yn ochr â'u partneriaid lleol eraill a oedd hefyd yn wynebu toriadau cyllideb. Fe ychwanegodd y byddai Heddlu Gogledd Cymru yn arfer ymateb i bob trosedd a hysbyswyd, ond nad oedd i'w weld yn ddefnydd effeithiol o amser Swyddogion. Roedd yn rhaid i Heddlu Gogledd Cymru addasu i'r golled mewn ariannu ac roedd Adolygiad yr Ystâd yn un ffordd o gynnal gwasanaethau cyfredol heb aberthu nifer anghymesur o staff.

Fe gwestiynodd y Cynghorydd R.T. Hughes y cynlluniau ar gyfer ei ward yn Llangollen, gan sylwi mai prin oedd yr adegau roedd gorsaf yr heddlu yn Llangollen yn cael ei staffio ac er mai tref fechan ydi Llangollen, roedd y boblogaeth yn chwyddo'n arw ar adegau'r digwyddiadau mawrion. Fe fynegodd y Cynghorydd Hughes ei siom na fu ymgynghori ag ef ar gynlluniau heddlua yn yr ardal.

Fe gadarnhaodd Prif Arolygydd Sir Ddinbych (PA:HGC) fod HGC yn ymchwilio i'r posibiladau o adleoli Gorsaf Heddlu Llangollen. Fodd bynnag, caiff heddlua Llangollen gymorth y swyddogion a leolir yng Nghanolfan Ymateb Corwen ac fe

roddodd y Prif Arolygydd sicrwydd y byddai adnoddau priodol, megis Swyddogion Heddlu a Chwnstabiliaid Gwirfoddol, yn cael eu neilltuo ar adegau prysur. Fe ddywedodd hefyd wrth y Cynghorydd Hughes y byddid yn ymgynghori ag ef yn y dyfodol ar ddarpariaeth heddlua i ddod yn Llangollen, fel ag y byddai pob cynghorydd yn eu hardaloedd lleol.

Ychwanegodd PG:HGC, er ei fod yn deall awydd y cyhoedd i gael gorsaf heddlu lleol i'w ddefnyddio fel man cyswllt, y byddai i'r Heddlu barhau i gynnig gwasanaethau sy'n segur yn ddefnydd aneffeithiol o adnoddau. Byddai hyn yn golygu gorfod canfod arbedion rywle arall a all, fel canlyniad, arwain at ddiswyddiadau staff pellach.

Ychwanegodd Prif Weithredwr AHGC, Mr. Tal Michael, fod yr Heddlu ar gael trwy gysylltu ar '999', neu '101' mewn achosion nad ydyn nhw'n rhai brys a'i fod yn fwy effeithiol i'r cyhoedd alw am gymorth pan fo angen yn hytrach na chynnal gwasanaeth aneffeithiol. Fe nododd Mr. Michael y prosiect a arweinir gan Gyngor Sir y Fflint a fyddai'n dod â gwasanaethau'r cyhoedd ynghyd mewn lleoliad ar y cyd, gyda budd derbynfa cyffredinol ar gyfer ymholiadau megis cymorth yr Heddlu mewn achosion nad ydyn nhw'n rhai brys, fel cyfle i'w harchwilio.

Gofynnodd y Cynghorydd B. Blakeley os byddai'r cyfyngiadau cyllidol ar yr Heddlu yn golygu symud oddiwrth gyfarfodydd heddlua cymunedol. Datganodd PG:HGC y byddai'r cyfarfodydd hyn yn parhau ac nad oedd awydd i leihau'r lefel o ryngweithio gyda chymunedau lleol. Fe'i ail-ategwyd y byddai adolygiad o Ystâd yr Heddlu yn gymorth i alluogi'r math yma o ymwneud â'r gymuned i barhau.

Fe rybuddiodd y Cadeirydd y gallai gau gorsafoedd heddlu arwain at ddirnadaeth negyddol ar ran y cyhoedd o'r modd mae Heddlu Gogledd Cymru yn mynd i'r afael â heddlua cymunedol ac y gellid ymateb i hyn trwy gynyddu patrols gan Swyddogion yr Heddlu. Byddai presenoldeb yr Heddlu yn allweddol er mwyn tawelu meddwl trigolion.

Ymateb CCA:HGC oedd dweud na fyddai cau cyfleusterau o reidrwydd yn gyfystyr â lleihad mewn presenoldeb. Nododd esiampl yr Adran Gweinyddiad Cyfiawnder yn symud o orsaf heddlu Prestatyn i leoliad ar y cyd yn y dref fel modd gallu lleihau costau adeiladau wrth gynnal presenoldeb lleol.

Cwestiynodd y Cynghorydd J.M. Davies sut y byddid yn defnyddio'r adeilad wedi'r symudiad hwn. Dywedodd PRhC:HGC mai dim ond trwy werthiant yr adeilad y gellid sicrhau arbedion llawn, ond y byddai gwagu'r adeilad yno'i hyn yn cyfrif am 60% o'r arbediad hwn. Fodd bynnag, byddai rhaid cynnal trafodaethau gyda defnyddwyr eraill yr adeilad cyn y gellid ei werthu.

Canmolodd y Cynghorydd R.L. Feeley y defnydd o Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu (SCCH) wrth ddelio â mân droseddau, ond dywedodd y credai nad oedd adolygiad drafft o ystadau'r heddlu wedi ystyried hyn wrth gynnig cau gorsafoedd heddlu llai. Fe bwysleisiodd y Cynghorydd Feeley hefyd nad oedd hi'n ymddangos fod cynllun i ddelio â'r effaith a gaiff yr adolygiad ar heddlua cymunedol.

Ymatebodd Prif Weithredwr AHGC trwy ddweud na ellid cynllunio'n fanwl cyn cynnal ymgynghoriad ar y strategaeth arfaethedig. Fe ofynnir am fewnbwn y Cyngor pan ddatblygir y cynlluniau manwl ar gyfer gorsafoedd unigol.

Gofynnodd y Cynghorydd M.L. Davies pam fod Cwnstabliaid Gwirfoddol yn ymgymryd â gwaith y dylai Swyddogion llawn yr Heddlu ei wneud, yn hytrach na chanolbwyntio ar gefnogi gweithgareddau cymunedol. Eglurodd PA:HGC, er mai swyddogaeth penna'r Cwnstabliaid Gwirfoddol oedd cefnogi heddlua cymunedol, roedd rhoi caniatâd i Gwnstabliaid Gwirfoddol ennill profiad mewn agweddau eraill o heddlua yn helpu datblygu eu sgiliau cyffredinol a fyddai wedyn yn cael eu hailgymhwyso wrth heddlua'n gymunedol.

Fe nododd y Cynghorydd M.L. Davies hefyd ei fod yn sylwi nad oedd gorsafoedd heddlu megis y Pencadlys Rhanbarthol yn Llanelwy a'r orsaf yn Ninbych ar agor pedair awr ar hugain ac roedd aelodau'r cyhoedd yn cael trafferth cael hyd i swyddogion am gymorth. Eglurodd PRhC:HGC nad Heddlu Gogledd Cymru oedd piau'r adeilad yn Llanelwy ac felly y byddai ymestyn yr oriau agor yn peri costau gan ei fod yn adeilad Menter Cyllid Cyhoeddus (MCC), yn ogystal â chynyddu'r costau staffio, eto'n tarfu ar ddarpariaeth gwasanaethau eraill.

Roedd y Cynghorydd D. Owens yn datgan nad oedd cyfeiriad at 'ôl-troed Carbon' yn yr Adolygiad Ystadau, a fu'n flaenoriaeth i Gyngor Sir Ddinbych. Atebodd PRhC:HGC fod Heddlu Gogledd Cymru yn glynu at ymrwymiadau lleihau carbon ac wedi bod yn cyfarfod eu targedau'n llwyddiannus. Hysbyswyd aelodau fod mwy o wybodaeth ynglŷn â hyn ar gael ar wefan Heddlu Gogledd Cymru.

Hysbyswyd y Pwyllgor gan y Cynghorydd I. Gunning, a wasanaethodd fel cynrychiolydd y Cyngor ar AHGC, ei fod wedi ymrwymo ar y cychwyn i amddiffyn y gorsafoedd heddlu cymunedol rhag y bygythiad i'w cau, ond wedi ystyried y cynigion a ddeilliodd o'r adolygiad, roedd bellach yn gadarn o'r farn eu bod yn cynrychioli cam bositif ymlaen ac yn cynnig gwell ansawdd gwasanaeth i drigolion. Roedd bellach yn cefnogi'n llawn y cynlluniau a gynhwysir yn Adolygiad yr Ystâd.

Fe ddiolchodd y Cadeirydd i gynrychiolwyr Heddlu Gogledd Cymru am fynychu'r cyfarfod a chytunodd i lunio ymateb ar ran Cyngor Sir Ddinbych i'r cynigion a gyflwynwyd o dan Adolygiad yr Ystâd. Fe:

BENDERFYNWYD - y byddai'r,

- a) Pwyllgor yn derbyn y cyflwyniad ac yn nodi'r ffactorau a ysgogodd Adolygiad yr Ystâd; a*
- b) bod ymateb swyddogol yn cael ei ddrafftio a'i gyflwyno i Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru, yn nodi'n ffurfiol sylwadau ac argymhellion y Pwyllgor.*

5. COFNODION

Fe gyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd ar ddydd Iau, Rhagfyr 8^{fed}, 2011.

Fe adroddwyd ar y datblygiadau hyd yn hyn yn gweithredu penderfyniadau'r Pwyllgor o'r cyfarfod, yn Atodiad 3 o'r Rhaglen Waith ac yn y Briff gwybodaeth a gylchredwyd ymysg aelodau'r Pwyllgor.

Eitem busnes 6: Arolwg Estyn o Addysg Gymunedol Oedolion Sir Ddinbych - fe hysbyswyd y Pwyllgor gan y Cydlynedd Craffu na dderbyniwyd eto ymateb gan Swyddog Effeithiolrwydd Perfformiad Addysg: Uwchradd ac y byddai camau dilynol.

PENDERFYNWYD - *fod, yn amodol ar yr uchod, y cofnodion yn cael eu derbyn a'u cymeradwyo fel cofnod gwir a chywir.*

6. FFIODED A CHOSTAU ANGORFA HARBWR Y FORYD

Roedd Rheolwr Rhaglen Y Rhyl yn Symud Ymlaen a'r Rheolwr Adfywiad a Datblygiad Morol wedi paratoi adroddiad i'r Pwyllgor ei ystyried ynglyn â'r trefniadau rheoli arfaethedig ar gyfer Harbwr Y Foryd.

Cyn cyflwyniad yr adroddiad, fe gynigiodd y Cynghorydd Brian Blakeley, gan nad oedd Fforwm Harbwr Y Foryd wedi'u hymgyngori ynglyn â'r ffioedd a'r costau a'r trefniadau rheoli fel y'u gwelir yn yr adroddiad, y dylid gohirio'r eitem hyd nes digwydd ymgynghoriad llawn ar y cynlluniau.

Doedd gan y Rheolwr Prosiect: Busnes, Cynllunio a Pherfformiad ddim gwrthwynebiad i ohirio'r eitem hyd at gyfarfod diweddarach, ond pwysleisiodd fod angen cymeradwyo'r cynlluniau cyn gynted â phosib, cyn diwedd tymor yr haf os oes modd.

Fe dderbyniodd y Cadeirydd, gyda chefnogaeth y Pwyllgor, fod ymgynghoriad gyda Fforwm Harbwr Y Foryd yn angenrheidiol a chytunodd i ohirio trafodaeth ar yr eitem hon hyd at gyfarfod nesa'r Pwyllgor ar Fawrth 1^{af}, 2012. Byddai hyn yn caniatáu amser i Fforwm Harbwr Y Foryd i gyfarfod a chyfleu unrhyw bryderon i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau.

PENDERFYNWYD - *y gohirid yr eitem a drefnwyd ar Ffioedd a Chostau Angorfa Harbwr Y Foryd hyd at gyfarfod nesa'r Pwyllgor Craffu Cymunedau i'w gynnal ar Fawrth 1^{af}, 2012.*

7. STRATEGAETH TAI LLEOL

Cyflwynodd Swyddog Strategaeth Tai (SST) ei hadroddiad, a gylchredwyd cyn y cyfarfod, oedd yn rhoi diweddariad ar y datblygiadau a wnaed mewn perthynas â'r cynllun gweithredu Strategaeth Tai Lleol ar gyfer 2011/12, yn manylu ar nifer y cartrefi fforddiadwy a ddatblygwyd a'r sianelau ariannu a sicrhawyd.

Fe hysbyswyd y Pwyllgor yr ymgwymerir ag adolygiad o'r Strategaeth Tai Lleol yn ystod 2012, a fyddai'n cynnwys archwilio ffyrdd o gydweithredu ar faterion tai gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Caiff polisi tai fforddiadwy'r Cyngor ei hadolygu hefyd fel rhan o'r Cynllun Datblygu Lleol sy'n codi.

Fe sicrhawyd ariannu gan Lywodraeth Cymru i helpu ail-ddatblygu ardal o Orllewin Y Rhyl, yn targedu lleihau'r nifer o Dai Amlfeddiannaeth (TA) a datblygu tai teuluol newydd. Fe ragwelid mai canlyniad hyn fyddai ail-gartrefu hyd at 120 o drigolion. Cydnabuwyd y gwelid adfywio'r ardal hon fel prif her ac roedd polisi i gynnal trigolion a ddadleolwyd yn cael ei datblygu.

Fe nodwyd ymhellach, oherwydd lleihad sylweddol yn yr ariannu gan Lywodraeth Cymru, fod mecanweithiau ariannu amgen yn cael eu dilyn ac y byddai'r adran yn bachu ar unrhyw gyfle am ariannu.

Yna, fe wahoddodd y Rheolwr Strategaeth Tai (RhST) a'r SST gwestiynau a sylwadau gan aelodau'r Pwyllgor ar sut y gellid gwella'r strategaeth.

Fe gwestiynodd y Cyngorydd R.L. Feeley y rheidrwydd polisi y dylai'r holl fentrau tai a adeiledir o'r newydd gynnwys o leia' 30% o gartrefi a ddosberthir fel tai fforddiadwy, yn awgrymu fod rhai prosiectau tai wedi cael eu canslo oherwydd y polisi hwn a thra bo'r egwyddor hon yn gymeradwy, fe all fod yn wrthgynhyrchol yn ymarferol. Datganodd y RhST i lai o dai fforddiadwy ddod ar gael oherwydd i'r dirywiad economaidd achosi lleihad cyffredinol yn nifer y tai newydd eu hadeiladu. Fe ychwanegodd hefyd, lle nad oedd hi'n hyfyw yn economaidd i ddatblygwyr warantu y byddai 30% o gartrefi o fewn prosiect adeiladu arfaethedig i'w dosbarthu fel 'fforddiadwy', roedd y polisi'n caniatâu rhywfaint o hyblygrwydd wrth gyfarfod â'r gofyn. Fe gydnabuwyd, lle bo gwarant o 30% o dai fforddiadwy yn peri problemau a osodai risg ar y prosiect yn gyfan gwbl, ei bod hi'n well cael canran is o dai fforddiadwy na dim o gwbl. Fe bwysleisiwyd hefyd fod y polisi wedi gweithio'n arbennig o dda mewn ardaloedd gwledig, lle'r oedd tai yn brin ac yn bell tu hwnt i brynwyr tro cyntaf.

Fe gofnododd aelodau'r Pwyllgor bryder ynglyn ag adleoliad pobl o ganlyniad i'r ailddatblygiad yng Ngorllewin Y Rhyl. Eglurodd y RhST eu bod yn gweithio'n agos gyda theuluoedd a adleoliwyd i sicrhau y byddai eu hadleoliad yn broses esmwyth a boddhaol. Roedd y rhelyw o'r teuluoedd wedi datgan eu dymuniad i barhau yn yr ardal.

Fe godwyd pryder hefyd ynglyn â lefel yr amddifadedd mewn ardaloedd megis Gorllewin Y Rhyl a bod mewnlifiad o ardaloedd eraill yn dwysáu'r problemau cymdeithasol dwfn roedd ardaloedd megis y rhain yn eu profi eisoes. Fe sicrhodd y RhST y Pwyllgor nad oedd polisi pendant i ddod â phobl i mewn i Sir Ddinbych ac fe briodolodd poblogrwydd Y Rhyl i argaeledd llety cymharol rad. Fe nodwyd y byddai angen buddsoddiad preifat ar raddfa fawr ar Orllewin Y Rhyl os am newid demograffeg gymdeithasol yr ardal, ond y byddai cyswllt cymdeithasol effeithiol yn mynd rhywfaint o'r ffordd tuag at helpu'r broses hon.

Fe gwestiynodd cyngorwyr faint o'r eiddo a oedd yng nghategori 'gartrefi fforddiadwy' oedd yn wag yn bresennol yn Sir Ddinbych a hefyd faint o gartrefi posib yn gyffredinol oedd yn wag. Fe ddatganodd y RhST fod unrhyw 'gartrefi fforddiadwy' gweigion fel arfer oherwydd trosglwyddiad ac nad oedden nhw'n wag am yn hir. Fe roddir cyfanswm y cartrefi gweigion ar hyd a lled Sir Ddinbych oddeutu 800, y rhan fwyaf mewn perchnogaeth breifat. Roedd angen gwaith cynnal a chadw ar nifer o'r eiddo gwag hyn i'w gwneud yn gyfanheddol ac roedd Tîm Cartrefi Gweigion Cyngor Sir Ddinbych yn gweithio i hwyluso gwaith adnewyddu.

Roedd y Cadeirydd o'r farn fod y strategaeth ar gyfer Gorllewin Y Rhyl yn teilyngu craffu pellach a diolchodd i'r Rheolwr Strategaeth Tai a'r swyddog Strategaeth Tai am fynychu'r cyfarfod. Fe:

BENDERFYNWYD - fod y Pwyllgor yn,

a) nodi'r cynnydd a wnaed yn erbyn cynllun gweithredu Strategaeth Tai Lleol 2011/12 a'r heriau a wynebwyd wrth gyrraedd y prif gamau;

b) argymhell i'r prif brosiectau allweddol a restrir yn yr adroddiad gael eu cynnwys yn Strategaeth Tai Lleol diwygiedig 2012/17 ac y dylid ychwanegu pwyslais arwyddocaol yn y Strategaeth ddiwygiedig ar yr angen i ddychwelyd cartrefi gweigion yn ôl i feddiannaeth; ac yn

c) argymhell fod y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu yn ystyried y Pwyllgor mwya' priodol i graffu ar Strategaeth Gorllewin Y Rhyl;

8. LLADD GWAIR YMYL PRIFFYRDD

Fe gyflwynodd Pennaeth Gweithrediadau: Priffyrdd a Seilwaith (PG:PS) a'r Rheolwr Adran: Rheoli Rhwydwaith (RhA:RhRh) adroddiad i'r pwyllgor yn rhoi manylion am yr opsiynau ar gael ar gyfer rhaglen lladd gwair ymylon ffyrdd y Cyngor. Cynigiodd yr adroddiad ddau opsiwn:

1) opsiwn i ymgymryd â thoriad cychwynnol ar droeon mewnol a chyffyrdd yn unig (toriad Bioamrywiaeth) gan ddilyn gyda thoriad llawn yn hwyrach yn y tymor, fel y digwyddodd llynedd; a'r

2) opsiwn o ddychwelyd at ddau doriad llawn y flwyddyn fel mewn blynyddoedd cynt.

Fe eglurwyd fod y 'toriad Bioamrywiaeth' yn caniatâu un ochr i ymylon ffyrdd dyfu sy'n cyfyngu ar y canlyniadau ecolegol negyddol, ond y byddai'n cael yr effaith o 'gulhau' y lonydd cerbydau mewn rhai mannau ac yn edrych yn llai taclus na'r toriad llawn.

Llynedd, fel rhan o'r prosiect cydweithredu gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, daethpwyd â chontractwyr allanol i ymgymryd â'r gwaith o ladd gwair ar hyd ffyrdd yn Sir Ddinbych ar gost o £92,000, o'i gymharu â £162,000 y flwyddyn gynt pan ymgymeryd â pheth o'r gwaith yn fewnol. Gyda'r tendr yn ddilys hyd 2015, argymhellodd yr adroddiad gadw at y cytundeb presennol.

Awgrymodd y Cyngorydd R.T. Hughes y gallai llogi peiriannau ac ymgymryd â pheth o'r rhaglen lladd gwair yn fewnol, gyflwyno cyfle i wneud arbedion. Dangosodd RhA:RhRh y gall hi brofi'n anodd caffael peiriannau i'w llogi yn ystod y tymor torri a bod y gwir arbedion wedi eu darganfod trwy osod y gwaith i gontractwyr allanol.

Cofrestrodd y Cyngorydd R.L. Freeley ei chefnogaeth i ystyriaeth ecolegol y 'toriad Bioamrywiaeth', ond cydnabu mai diogelwch ar y ffyrdd oedd y flaenoriaeth.

Awgrymodd Cyfarwyddwr Corfforaethol: Dysgu a Chymunedau y dylid cyhoeddi cynllun ar gyfer torri ar hyd ffyrdd fel bo cymunedau'n ymwybodol o unrhyw amhariadau posib. Fe gafodd yr amserlen gwaith ffordd dderbyniad da gan y cyhoedd ac fe'i enwyd fel esiampl effeithiol i'w dilyn. Fe gytunodd RhA:RhRh y gellid gweithredu hyn.

Yn dilyn trafodaeth fanwl, fe gynigiodd y Cadeirydd y dylid gweithredu cyfuniad o'r ddau opsiwn. Byddai hyn yn cynnwys dau doriad llawn y flwyddyn ar draws y Sir ac eithrio manau sy'n dod o fewn Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE), a fyddai'n derbyn i gychwyn 'doriad Bioamrywiaeth' ar yr holl ffyrdd a dybir yn ddiogel i dderbyn 'toriad Bioamrywiaeth', a'i ddilyn gan un toriad llawn. Fe gefnogodd y Pwyllgor y dull yma ac fe:

BENDERFYNWYD - *fod y Pwyllgor, wedi ystyried y cynigion ar gyfer lladd gwair ymylon ffyrdd, yn argymhell*

a) gweithredu Opsiwn 1 is implemented yn yr AHNE ar holl lwybrau a dybir yn ddiogel ar gyfer toriad Bioamrywiaeth ac y gweithredir Opsiwn 2 ar draws gweddill ffyrdd y Sir.

b) cadw'r trefniant presennol o waith wedi'i osod allan i gontractwyr, yn ddibynnol ar ymgymryd â mesurau monitro cymhwyster ac ansawdd; a

c) chyhoeddi amserlen o gynlluniau'r lladd gwair a drefnwyd a'i ddsbarthu i gynghorau tref a chymuned a Grwpiau Ardal Aelod (Member Area Groups).

9. RHAGLEN WAITH CRAFFU

Cyflwynodd y Cydlynnydd Craffu adroddiad yn dynodi ystyriaethau trefniadau ar gyfer Rhaglen Blaengynllun Gwaith y Pwyllgor a glychredwyd cyn y cyfarfod.

Fe atgoffwyd aelodau'r pwyllgor y trefnwyd gweithdy ar 'Cynllun a Strategaeth Gweithredol Cefnogi Pobl 2012-13' ar Chwefror 22ain., o flaen ystyriaeth y Pwyllgor o'r adroddiad ar Fawrth 1^{af}.

Fe hysbyswyd y Pwyllgor fod y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Dysgu a Chymunedau wedi gwneud cais am i elfen ychwanegol gael ei chynnwys yn yr eitem a drefnwyd eisoes ar 'Arian a Ddyrannwyd i Grwpiau Ardal Aelod ac Ariannu Cymunedol i'r Dyfodol' ar Fawrth 1af., sef ar Gronfa Gwaddol Cymunedol arfaethedig. Fe gymeradwywyd y cais gan y Pwyllgor.

Fe dynnodd y Cydlynnydd Craffu sylw at nifer o eitemau a restrwyd fel 'materion i ddod' heb ddyddiad penodol ar gyfer ystyriaeth. Fe rybuddiwyd y Pwyllgor y rhagwelir y byddai angen i'r materion hyn gael eu cwmpasu cyn sefydlu'r Cyngor newydd neu fe allent nhw fynd heb eu craffu. Fe awgrymodd y Cadeirydd y gellid gosod Rhaglen Waith ar fynd ar gyfer y Pwyllgor Craffu Cymunedau sydd i olynu yn dilyn yr etholiad ym mis Mai ac er na fynnai gyfyngu ar yr hyn y byddai'r Pwyllgor yn craffu arno yn y dyfodol, fe all helpu i sicrhau na fethir materion perthnasol.

Fe atgoffwyd y Pwyllgor am gynlluniau i helpu hwyluso rhaglennu mwy cyfleus o eitemau addysg, a oedd yn peri rheidrydd i Aelodau Cyfetholedig eistedd ar Bwyllgorau Craffu. Roedd y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu (GCIGC) wedi penderfynu yn eu cyfarfod ar Ionawr 5^{ed}, fod yr eitem ar Ddarpariaeth Cerdd o fewn Ysgolion, a fwriadwyd ar gyfer ystyriaeth yng nghyfarfod y Pwyllgor Craffu Cymunedau ar Ebrill 12^{fed}, bellach wedi'i ailbennu i'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau ar gyfer ystyriaeth yn eu cyfarfod ar Ebrill 19^{ed}. Bwriadwyd hyn fel defnydd mwy effeithiol o amser yr Aelodau Cyfetholedig.

Fe dderbyniodd GCIGC gais gan aelod o'r cyhoedd i graffu ar bolisi'r Cyngor ar gael gwared ag adeiladau ac fe ailbennwyd y mater i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau. Fe gytunwyd na fyddai gan y Pwyllgor yr amser i ystyried y mater hwn cyn yr Etholiad ac y dylid ychwanegu'r eitem at restr 'eitemau i ddod', i'w hailbennu'n briodol pan ddychwelai'r Cyngor newydd ym mis Mai.

Fe hysbyswyd y Pwyllgor hefyd am ohiriad y cyfarfod arbennig i drafod y cynigion a ddeilliodd o Adolygiadau'r Gwasanaeth Iechyd Cenedlaethol a fwriadwyd ar gyfer mis Chwefror. Roedd canlyniadau'r cyfarfodydd yn hwyr ac felly fe drefnwyd cyfarfod arbennig gyda dyddiad dros dro ym mis Gorffennaf.

Derbyniodd y Pwyllgor gofnodion cyfarfod Gweithgor Safle Carafanau Siroedd Conwy a Dinbych, a fynychwyd gan y Cynghorydd S.Thomas. Roedd nodyn atodol yn mynegi pryderon y Cynghorydd Thomas ynglyn â phroblem meddiannaeth blwyddyn gron o garafanau a'r straen roddai hyn ar wasanaethau lleol. Fe ysgogodd hyn y Cadeirydd i gydnabod yr angen i greu rhestr o holl aelodaeth pwyllgorau/gweithgorau Cynghorwyr.

PENDERFYNWYD - cymeradwyo, yn amodol i'r gwelliannau uchod, y Rhaglen Blaengynllun Gwaith fel ag y gosodwyd yn Atodiad 1 o'r adroddiad.

Daeth y cyfarfod i ben am 1:00y.p.